

ZESTAW TEMATÓW NA CZĘŚĆ USTNĄ EGZAMINU MATURALNEGO Z JĘZYKA POLSKIEGO

LITERATURA

1. Analizując wybrane przykłady scharakteryzuj tradycje rodzinne i świąteczne przedstawione w literaturze.
2. Analizując wybrane teksty, scharakteryzuj cele publicystyki oświeceniowej i współczesnej. Porównaj wykorzystywane w nich środki wyrazu.
3. Analizując wybrane utwory polskie i obce, scharakteryzuj różne odmiany awangardowego dramatu XX wieku.
4. Analizując wybrane utwory przedstaw wpływ twórczości J. Kochanowskiego na literaturę późniejszych epok.
5. Antyk jako źródło kultury polskiej. Omów na wybranych przykładach.
6. Biblia jako przedmiot aluzji, parafraz, stylizacji w różnych epokach literackich. Omów na wybranych przykładach.
7. Biblia jako źródło kultury polskiej. Omów na wybranych przykładach.
8. Cywilizacja a natura - przedstaw literackie ujęcia i wskaż ich funkcje.
9. Dokument i parabola jako dwa sposoby mówienia o współczesności. Omów zagadnienie odwołując się do wybranych przykładów.
10. Dwór ziemiański w literaturze polskiej różnych epok. Przedstaw jego funkcje i sposoby kreacji.
11. Dzieła literackie i ich teatralne adaptacje. Omów na przykładach.
12. Dziennik, pamiętnik i list jako źródła wiedzy o autorze. Omów na przykładach.
13. Epistolografia jako źródło wiedzy o wybranej epoce. Przedstaw na wybranym przykładzie.
14. Funkcjonowanie mitów w poezji współczesnej. Omów na wybranych przykładach.
15. Gawęda szlachecka jako propozycja gatunkowa kultury sarmackiej i obecność jej elementów w innych dziełach literackich. Omów na wybranych przykładach.
16. Groteska jako kategoria estetyczna dzieł literackich. Omów na wybranych przykładach.
17. Istota ironii - jej realizacje i funkcje w utworach. Omów na przykładach.
18. Klasycyzm jako kategoria estetyczna i jego literackie realizacje. Omów na wybranych przykładach.
19. Komizm jako kategoria estetyczna i jej literacka realizacja. Omów na przykładach.
20. Kraj lat dziecińczych - przedstaw literackie powroty do dzieciństwa i określ ich funkcję w wybranych utworach.
21. Kult kresów wschodnich w literaturze polskiej. Wskaż jego źródła oraz sposoby i funkcje przejawiania się.
22. Literacki motyw związku człowieka z ziemią. Przedstaw na wybranych przykładach.
23. Literackie obrazy wędrówki w zaświaty i ich funkcje. Omów na wybranych przykładach.
24. Literatura faktu jako zjawisko kulturowe. Omów temat na wybranych przykładach.
25. Literatura mojego regionu. Na przykładach omów specyfikę literatury wybranego regionu.
26. Manifesty i spory pokoleniowe jako zjawisko z pogranicza epok. Omów na wybranych przykładach.
27. Miłość i uroda życia w poezji. Omów na wybranych przykładach.
28. Motyw mszy i modlitwy i jego funkcje w wybranych utworach. Omów na wybranych przykładach.
29. Motyw przepowiedni, wróżby, proroctwa w literaturze i jego funkcja. Omów na wybranych przykładach.
30. Motyw snu w literaturze staropolskiej. Na wybranych przykładach omów jego ujęcia i funkcje.
31. Na podstawie wybranych utworów omów dualizm świata przedstawionego w dziele literackim i określ jego funkcje.
32. Na wybranych przykładach omów funkcje zakończenia w utworze literackim.
33. Na wybranych przykładach omów rolę literatury krzepiącej serca i rozdrapującej rany w życiu narodu.
34. Na wybranych przykładach omów różne sposoby i funkcje kreacji dzieci w literaturze.
35. Na wybranych przykładach omów różne sposoby i funkcje kreacji par małżeńskich w literaturze.
36. Na wybranych przykładach omów różne sposoby i funkcje kreacji polskiego inteligenta.
37. Na wybranych przykładach omów różne sposoby i funkcje kreacji polskiego ziemianina.
38. Na wybranych przykładach omów różne sposoby i funkcje kreacji postaci lekarza w literaturze.
39. Na wybranych przykładach omów różne sposoby i funkcje kreacji postaci mistrza i ucznia.

40. Na wybranych przykładach omów różne sposoby i funkcje kreacji postaci ojców i dzieci.
41. Na wybranych przykładach omów różne sposoby i funkcje kreacji postaci spiskowca.
42. Na wybranych przykładach omów różne sposoby i funkcje kreacji postaci szaleńców w literaturze.
43. Na wybranych przykładach omów różne sposoby i funkcje kreacji postaci więźniów literaturze.
44. Na wybranych przykładach omów różne sposoby i funkcje kreacji postaci wodza.
45. Na wybranych przykładach przedstaw różne funkcje przedmiotów zwyczajnych i niezwykłych pojawiających się w literaturze.
46. Na wybranych przykładach przedstaw różne sposoby ukazania prowincji w literaturze.
47. Na wybranych przykładach przedstaw sposoby funkcjonowania tradycji romantycznej w literaturze późniejszych epok.
48. Oblicza ojczyzny w literaturze - topika, symbolika, alegoria. Omów na przykładach.
49. Odwołując się do literackich realizacji, przedstaw genezę i ewolucję wybranego gatunku literackiego.
50. Odwołując się do wybranych przykładów, omów różne sposoby sięgania do tradycji ludowej.
51. Omów literackie ujęcia motywu książki i określ ich funkcję w wybranych dziełach.
52. Omów na wybranych przykładach podobieństwa i różnice w literackich ujęciach totalitaryzmu.
53. Omów rolę motta w wybranych dziełach literackich.
54. Omów związki typów kreacji narratorów i form narracji z założeniami ideowymi wybranej epoki.
55. Poeta "syn tysiącleci" czy "dziecię wieku"? Przedstaw różne rozstrzygnięcia tego dylematu w poezji XIX i XX wieku.
56. Poeta i pisarz jako świadek historii. Omów na przykładach.
57. Poeta wędrowiec w literaturze romantycznej i współczesnej. Omów wybrane kreacje i ich funkcje.
58. Porównaj sposoby i funkcje przedstawienia dzieła sztuki w wybranych utworach.
59. Porównaj sposoby i funkcje przedstawienia rodów w literaturze.
60. Postaci historyczne i ich funkcja w wybranych utworach. Omów na przykładach.
61. Postać filozofa w literaturze. Przedstaw sposoby i funkcje kreacji.
62. Postęp techniczny jako element świata przedstawionego utworu literackiego. Omów na przykładach.
63. Powieść w powieści jako forma kompozycji w literaturze. Omów na przykładach.
64. Przedstaw i oceń postawę wybranych pisarzy późniejszych epok wobec tradycji sarmackiej.
65. Przedstaw literackie realizacje motywów biesiadnych.
66. Przedstaw motywy marynistyczne w wybranych utworach literackich, określ ich funkcję.
67. Przedstaw odzwierciedlenie przemian w teatrze europejskim przełomu XIX i XX wieku w dramaturgii Stanisława Wyspiańskiego.
68. Przedstaw osobliwości literatury podejmującej temat dojrzewania bohatera.
69. Przedstaw spowiedź jako element literackiej kreacji bohatera.
70. Przedstaw wybraną literaturę jako zapis epokowych kryzysów światopoglądowych.
71. Relacja człowiek - Bóg w różnych utworach literackich. Przedstaw różne ujęcia i funkcje.
72. Różne sposoby kreowania przestrzeni domu, mieszkania w literaturze i ich funkcje. Omów na wybranych przykładach.
73. Różnorodność inspiracji w twórczości literackiej wybranego autora.
74. Różnorodność literackich portretów Polaka - emigranta. Omów na przykładach.
75. Sakralizacja i jej funkcja w wybranych utworach. Omów na wybranych przykładach.
76. Satyra na gruncie polskim - określ jej adresatów, funkcję oraz przedstaw najwybitniejsze osiągnięcia.
77. Skandale i prowokacje literackie. Omów temat odwołując się do twórczości wybranych autorów.
78. Specyfika literatury kobiecej. Omów na wybranych przykładach.
79. Sport jako temat literacki. Omów na wybranych przykładach.
80. Starość jako temat literacki i starzec jako bohater literacki. Omów na wybranych przykładach.
81. Teatr w teatrze i jego funkcja w utworze w literaturze polskiej i obcej. Omów na przykładach.
82. Tradycja barokowa w literaturze współczesnej i jej funkcje. Omów na wybranych przykładach.
83. Tradycja staropolska jako kontekst dla literatury współczesnej. Omów na wybranych przykładach.
84. Tradycje szekspirowskie w literaturze polskiej. Omów na wybranych przykładach.
85. Tragizm jako kategoria estetyczna i jej literacka realizacja. Omów na przykładach.
86. Twórcy - poeci, pisarze, malarze, muzycy jako bohaterowie literaccy. Omów swoistość kreacji bohaterów wynikającą z faktu bycia twórcą.
87. W wybranych utworach literackich przedstaw i określ funkcję formowania i deformowania świata przedstawionego.

88. Własna twórczość jako temat literacki. Rozważ, czemu służy wybranym twórcom autotematyzm.
89. Wpływ cenzury na kształt dzieła literackiego. Omów na wybranych przykładach.
90. Wskaż i omów motywy horacjańskie w literaturze polskiej oraz określ ich funkcje.
91. Wskaż i przedstaw rodowody poetyckie wybranych poetów współczesnych.
92. Z Edenu do hipermarketu. Analizując wybrane przykłady przedstaw różne wyobrażenia ziemskich rajów w literaturze.
93. Zbadaj i wyjaśnij, jaką rolę odgrywa pieniądź w kreacji bohatera i świata przedstawionego.
94. Zbiorowość jako bohater literacki. Omów temat na wybranych przykładach.

ZWIĄZKI LITERATURY Z INNYMI DZIEDZINAMI SZTUKI

1. Adaptacja filmowa jako sposób interpretacji dramatów Szekspira. Omów na wybranych przykładach.
2. Adaptacje teatralne dzieł epickich. Omów na wybranych przykładach.
3. Analizując malarstwo M. Chagalla i pisarstwo B. Schulza przedstaw cechy sztuki awangardowej I połowy XX wieku.
4. Analizując wybrane przykłady scharakteryzuj funkcję ubioru w literaturze i innych tekstach kultury.
5. Analizując wybrane przykłady z różnych dziedzin sztuki omów kicz jako zjawisko kulturowe.
6. Analizując wybrane teksty kultury przedstaw literackie, plastyczne i filmowe wizje PRL.
7. Autoportrety literackie i malarskie twórców. Omów na wybranych przykładach.
8. Brzydota jako kategoria estetyczna w literaturze i innych tekstach kultury. Omów na wybranych przykładach.
9. Dialog z tradycją romantyczną w literaturze i w filmie XX wieku. Omów na wybranych przykładach.
10. Dwudziestowieczne kierunki awangardowe (surrealizm, ekspresjonizm, kubizm) i ich wpływ na literaturę i film. Omów na wybranych przykładach.
11. Lata 60. XX wieku jako źródło inspiracji dla literatury i filmu. Omów na wybranych przykładach.
12. Literackie i malarskie obrazy ważnych wydarzeń historycznych. Omów na wybranych przykładach.
13. Literackie i malarskie realizacje znanych motywów kulturowych (np. apokalipsy, itp.). Omów na wybranych przykładach.
14. Literackie i malarskie ujęcia tych samych motywów folklorystycznych. Omów na wybranych przykładach.
15. Literackie, filmowe i malarskie reinterpretacje mitów. Omów na wybranych przykładach.
16. Marność - motyw malarski i literacki. Omów na wybranych przykładach.
17. Motyw przepowiedni, wróżby, proroctwa w literaturze i innych tekstach kultury. Porównaj i omów funkcje.
18. Motywy marynistyczne w literaturze i w sztuce. Omów na wybranych przykładach.
19. Motywy myśliwskie w literaturze i w sztuce. Omów na wybranych przykładach.
20. Muzyka jako temat literacki i jej obecność w dziele. Omów na wybranych utworach.
21. Na podstawie wybranych przykładów przedstaw różne kreacje i symbolikę postaci anioła w literaturze i sztuce.
22. Na wybranych przykładach filmowych i literackich omów sposoby widzenia i przeżywania świata przez narratora - dziecko.
23. Nawiązania i aluzje do dzieł malarskich w literaturze XIX i XX wieku. Omów na wybranych przykładach.
24. Obcy, inny, odmieniec w literaturze i filmie. Omów na wybranych przykładach.
25. Obrazy dworu szlacheckiego w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.
26. Pejzaż w malarstwie i w literaturze romantycznej. Omów na wybranych przykładach.
27. Plakat teatralny - klucz do interpretacji utworu dramatycznego i jego teatralnej adaptacji. Omów na wybranym przykładzie.
28. Plastyka i literatura wobec okrucieństw wojny. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
29. Polska w alegorii i symbolice literackiej i malarskiej. Omów na wybranych przykładach.
30. Porównaj ujęcia scen batalistycznych w wybranych dziełach literatury i sztuki i wskaż przyczyny różnicowania.
31. Portret artysty w literaturze i w sztuce. Omów na wybranych przykładach.
32. Postacie świętych w literaturze i w sztuce.

33. Postmodernizm w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.
34. Przedstaw motyw podróży w wybranych dziełach literackich i filmowych, określ jego funkcję.
35. Przyroda jako inspiracja literacka i malarska. Omów na wybranych przykładach.
36. Sarmacki portret szlachcica w literaturze i w sztuce wybranych epok. Omów na wybranych przykładach.
37. Szkoła w literaturze i filmie. Omów na wybranych przykładach.
38. Twarz człowieka jako przedmiot zainteresowania artystów różnych dziedzin sztuki (literatura, malarstwo, rzeźba, plakat, film). Omów na wybranych przykładach.
39. Współczesny kabaret - jego rodowód, korelacja sztuk w nim funkcjonujących. Zbadaj i wyjaśnij problem.
40. Związek człowieka z ziemią jako temat w polskiej literaturze i malarstwie. Omów na wybranych przykładach.
41. Związki filmowej Szkoły Polskiej z literaturą. Omów na wybranych przykładach.
42. Zwierzę jako bohater dzieła sztuki. Omów na wybranych przykładach z literatury i sztuki różne sposoby podejścia do tematu.

JĘZYK

1. Atrakcyjność i poprawność językowa ogłoszeń prasowych. Omów na wybranych przykładach.
2. Budowa słowotwórcza wyrazu a jego etymologia - omów zależności na wybranych przykładach.
3. Dokonaj analizy językowej ulubionych powiedzonek bohaterów literackich i określ ich funkcję w tekście.
4. Dokonaj analizy językowej wybranych młodzieżowych audycji telewizyjnych. Omów na wybranych przykładach.
5. Dowcip językowy i jego funkcja we współczesnych tekstach literackich. Omów na wybranych przykładach.
6. Ekonomiczność środków językowych w publicystyce. Omów na wybranych przykładach.
7. Elementy manipulacji językowej w wypowiedziach współczesnych polityków. Omów na wybranych przykładach.
8. Elementy mody językowej we współczesnej publicystyce. Omów na wybranych przykładach.
9. Frazeologizmy jako tworzywo poetyckie. Omów zagadnienie na podstawie wybranych utworów ze współczesnej liryki polskiej.
10. Gwary środowiskowe i ich funkcje w wybranych utworach literackich. Omów na wybranych przykładach.
11. Innowacje językowe w tekstach publicystycznych a norma językowa. Omów na wybranych przykładach.
12. Jakość i funkcja neologizmów w poezji XX wieku. Omów na wybranych przykładach.
13. Język dzieła literackiego jako znak przynależności tekstu do epoki. Omów na wybranych przykładach.
14. Język jako narzędzie indywidualizacji postaci w dziele literackim. Omów na wybranych przykładach.
15. Język potoczny jako tworzywo literackie. Omów na wybranych przykładach.
16. Język wyznań miłosnych w utworach z wybranych epok. Omów na wybranych przykładach.
17. Kształt językowy fraszek twórców różnych epok. Omów na wybranych przykładach.
18. Kształt językowy wybranych reklam z prasy, radia i telewizji. Omów na wybranych przykładach.
19. Na wybranych przykładach przeprowadź analizę językową listów do redakcji.
20. Obecność dialektu kaszubskiego w kulturze i tradycji regionu. Omów na wybranych przykładach.
21. Różne typy stylizacji językowej w utworze i ich funkcje. Omów na wybranych przykładach.
22. Składniowe środki stylistyczne i ich funkcja w utworze literackim. Omów na wybranych przykładach.
23. Słowotwórcze środki stylistyczne i ich funkcja w utworze literackim. Omów na wybranych przykładach.
24. Styl makaroniczny w piśmiennictwie i oratorstwie staropolskim - jego uwarunkowania kulturowe. Omów na wybranych przykładach.
25. Stylizacja biblijna i jej funkcja w utworze literackim. Omów na wybranych przykładach.
26. Wypowiedzi o funkcji impresywnej w literaturze i w publicystyce. Omów na wybranych przykładach.
27. Zapożyczenia w dziełach literackich różnych epok i ich funkcje. Omów na wybranych przykładach.